

विशेष लेख...

महिला आरक्षण विधेयकः लिंग समानतेच्या दिशेने एक मोठे पाऊल

— प्रा डॉ सुधीर अग्रवाल

ज्योतिर्मय साहित्य

भारतात स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये (पंचायती)

आरक्षणामुळे तळागाळात महिलांचा सहभाग वाढला आहे, हा एक चांगला उपक्रम आहे. मात्र संसदेत

महिलांचे प्रतिनिधित्व पुरुषांच्या तुलनेत लक्षणीयरीत्या कमी आहे. १७ व्या लोकसभेत केवळ १४.४४% महिला खासदार होत्या आणि राज्य विधानसभामध्ये सरासरी ९% महिला आमदार होत्या. २०२४ मध्ये होणाऱ्या १८ व्या लोकसभेत हा आकडा किंचित वाढून सुमारे १३.७९% पर्यंत पोहोचण्याची अपेक्षा असली तरी, तो लोकसंख्येच्या तुलनेत असमतोलच आहे.

संसदेतील महिलांच्या प्रतिनिधित्वाच्या बाबतीत भारत जगातील अनेक देशांपेक्षा (जसे की स्वीडन आणि नॉर्वे) मागे आहे. भारतातील विविध राज्यांच्या विधानसभेतील परिस्थितीही फारशी चांगली नाही. राजकारणात महिलांचे प्रतिनिधित्व कमी असण्यामागे पुरुषप्रधान मानसिकता, कौटुंबिक जबाबदाऱ्या, राजकारणाचे गुन्हेगारीकरण आणि निवडणुकांमध्ये पैशांच्या शक्तीचा अतिवापर ही प्रमुख कारणे आहेत.

देशाच्या राजकारणात महिलांचा सहभाग वाढवा यासाठी केंद्र सरकारने एक ऐतिहासिक पाऊल उचलत नारी शक्ती वंदन विधेयक मांडत आहे. नारी शक्ती वंदना कायदा (२०२३) संसद आणि राज्य विधानमंडळांमध्ये महिलांसाठी ३३% (एक तृतीयांश) जागांच्या आरक्षणाची तरतूद करतो. या विधेयकाचा उद्देश

लोकसभा आणि राज्य विधानसभेत महिलांसाठी ३३% जागा राखीव ठेवणे हा आहे. हे आरक्षण १५ वर्षांसाठी प्रभावी राहील.

मतदारसंघ पुनर्रचना आणि जनगणनेनंतर या कायद्याची अंमलबजावणी केली जाईल. महिलांच्या विकासाकडून महिला-नेतृत्व विकासाकडे वाटचाल करणारा हा २१ व्या शतकातील एक महत्त्वाचा निर्णय आहे.

या कायद्याच्या अंमलबजावणीमुळे संसदेतील महिला प्रतिनिधींची संख्या ७४ वरून २७३ पर्यंत वाढू शकते, ज्यामुळे धोरण-निर्मितीमध्ये त्यांची थेट भूमिका वाढेल.

भारतीय लोकशाहीत महिलांचा सहभाग वाढवण्यासाठी उचललेले एक ऐतिहासिक आणि क्रांतिकारक पाऊल आहे. यामुळे महिला-नेतृत्वाखालील विकास सुनिश्चित करून धोरण-निर्मितीमध्ये त्यांचा सहभाग अधिक मजबूत होईल.

कायद्याच्या अंमलबजावणीमुळे संसद आणि विधानसभेत महिलांचे प्रतिनिधित्व वाढेल, ज्यामुळे त्या धोरण-निर्मिती आणि निर्णय-प्रक्रियेत सक्षम होतील. या कायदानुसार, लोकसभा आणि राज्य विधानसभेतील किमान एक-तृतीयांश (३३%) जागा महिलांसाठी राखीव ठेवल्या जातील, ज्यामुळे राजकीय नेतृत्वात लैंगिक समानता साधली जाईल. या निर्णयामुळे केवळ अर्ध्या लोकसंख्येला योग्य प्रतिनिधित्व मिळत नाही, तर संसदेतील महिलांचा सहभाग वाढवून लोकशाही अधिक चैतन्यमय, समावेशक आणि मजबूत बनते. यामुळे समाजात महिलांविषयीची धारणा बदलेल आणि महिला सक्षमीकरणामुळे विकसित भारताची संकल्पना साकार करण्याच्या दिशेने हे एक मोठे पाऊल आहे.

महिला आरक्षण विधेयक ही केवळ एक कायदेशीर तरतूद नसून, लिंग समानतेला प्रोत्साहन देण्यासाठी आणि एक प्रगतीशील भारत घडवण्यासाठीचा एक सामूहिक संकल्प आहे. संसद आणि राज्य विधानमंडळांमध्ये महिलांचा वाढलेला सहभाग कायदेविषयक चर्चांमध्ये विविधता आणेल आणि धोरणे अधिक संतुलित व संवेदनशील बनवेल. माजी राष्ट्रपतींनी विश्वास व्यक्त केला की, हा उपक्रम महिलांना, विशेषतः ग्रामीण आणि वंचित समाजातील महिलांना प्रेरणा देईल आणि त्यांना राष्ट्र उभारणीत नेतृत्व करण्याची संधी उपलब्ध करून देईल.

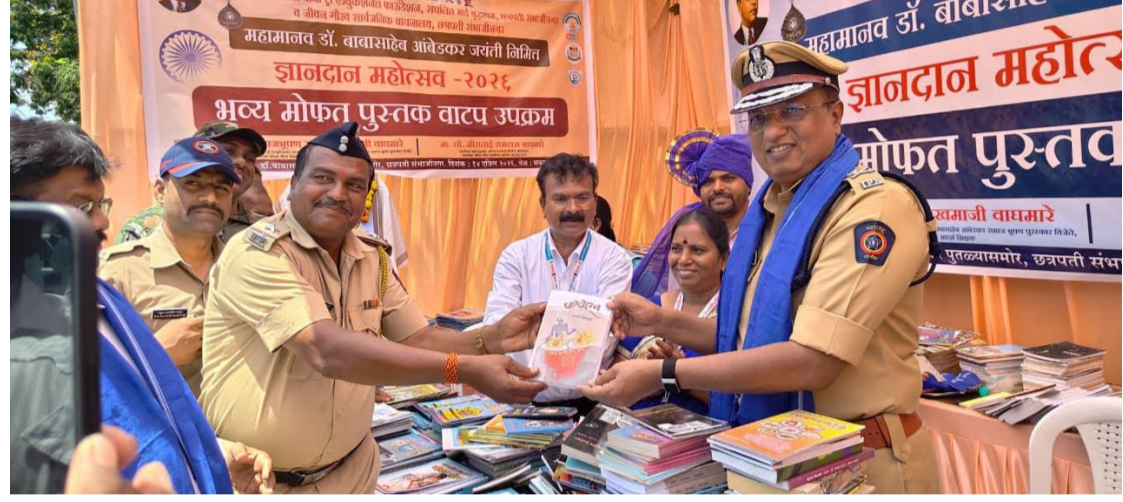
“ज्ञानदानातून विचारांची क्रांती” १५ हजार पुस्तकांचे मोफत वाटप

बोधी ट्री एज्युकेशनल फाऊंडेशनचा नाविन्यपूर्ण उपक्रम

ज्योतिर्मय साहित्य

छत्रपती संभाजीनगर - महामानव डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या १३५ व्या जयंतीनिमित्त छत्रपती संभाजीनगर शहरात एक प्रेरणादायी आणि समाजपरिवर्तनाचा संदेश देणारा उपक्रम राबवण्यात आला. बोधी ट्री एज्युकेशनल फाऊंडेशन, जीवनगौरव सार्वजनिक वाचनालय आणि माई वृद्धाश्रम यांच्या संयुक्त विद्यमाने तब्बल १५ हजार पुस्तकांचे मोफत वाटप करून “ज्ञानदान हीच खरी मानवसेवा” याची प्रचिती दिली.

कार्यक्रमाच्या ठिकाणी उभारण्यात आलेल्या पुस्तक स्टॉलवर भारताची राज्यघटना, आंबेडकरांचे जीवन चरित्र तसेच विविध विषयांवरील पुस्तके महापुरुषांचे विचार, सामाजिक जाणीवा, प्रेरणादायी साहित्य यांचा समृद्ध खजिना पाहायला मिळाला. अनेक विद्यार्थी, युवक आणि बौद्ध

अनुयायी उत्सुकतेने या उपक्रमात सहभागी झाले. पुस्तकांच्या पानातून तसेच विविध विषयांवरील पुस्तके महापुरुषांचे विचार, सामाजिक जाणीवा, प्रेरणादायी साहित्य यांचा समृद्ध खजिना पाहायला मिळाला. या उपक्रमाचे प्रमुख आयोजक समाजभूषण रामदास वाघमारे यांच्या

नेतृत्वाखाली माई वृद्धाश्रमाच्या संचालिका मीरा वाघमारे, संस्थेचे उपाध्यक्ष ऋत्विक् वाघमारे, गौरव वाघमारे, ज्ञानेश्वर हावळे, प्रणाली उघडे आणि निलेश उघडे यांनी अथक परिश्रम घेत कार्यक्रम यशस्वी केला.

त्यांच्या सामाजिक बांधिलकीतून उभा राहिलेला हा उपक्रम अनेकांसाठी प्रेरणादायी ठरला. या प्रसंगी विरोधी पक्षनेते अंबादास दानवे, शहराचे महापौर समीर राजूरकर, पोलीस आयुक्त प्रवीण

पवार, माजी खासदार इन्तियाज जलील, माजी महापौर नंदकुमार घोडले तसेच नगरसेवक सिद्धांत शिरसाट यांनी स्टॉलला भेट देऊन स्वतःच्या हस्ते पुस्तकांचे वाटप केले. मान्यवरांच्या उपस्थितीने कार्यक्रमाला विशेष उंची प्राप्त झाली.

या उपक्रमातून केवळ पुस्तके वाटली गेली नाहीत, तर विचारांची बीजे पेरली गेली. आजच्या डिजिटल युगात वाचनाची गोडी कमी होत असताना, अशा उपक्रमांमुळे समाजात वाचनसंस्कृतीला नवसंजीवनी मिळत आहे. “पुस्तक म्हणजे केवळ कागद नाही, तर तो माणसाला घडवणारा विचारांचा दीपस्तंभ आहे” या भावनेतून साकारलेला हा उपक्रम खऱ्या अर्थाने बाबासाहेबांना अभिवादन ठरला.

अभावातून प्रभावाकडे...

ज्योतिर्मय साहित्य

“अक्षय्य तृतीया” येणार तर देण्यापेक्षा मागणारेच समोर येतील पहा.... स्वानुभव आहे! “दधे दान करा, तिथे दान करा” गंभीर बाब म्हणजे मी काय देणार याबाबत वाच्यता ही नसेल काळजी घ्यावी ... सर्वत्र पसरलेले भिकारी ओळखा.. जागे व्हा! कधी आपण विचार केला आहे का आपण इतरांना फसवतो, की स्वतःलाच? श्रीमद्भगवद्गीता आपल्याला शिकवते की सत्य फक्त बाहेर नसते, ते आपल्या अंतरात्म्यातही असते. जेव्हा आपण कोणाला फसवतो, तेव्हा प्रत्यक्षात आपण स्वतःच्या

आत्म्यालाच दुर्बल करत असतो. गीतेचा गूढ संदेश : जो मनुष्य आपल्या कर्मांमध्ये प्रामाणिक नसतो, तो हळूहळू स्वतःच्या मनातच भ्रम निर्माण करतो. त्याला वाटू लागते की तो योग्य आहे, पण आतून तो तुटत असतो. आजच्या जगात आपण अनेकदा इतरांना प्रभावित करण्यासाठी सत्य लपवतो. पण गीता सांगते “सत्यापासून पळणे म्हणजे स्वतःपासून पळणे होय.” जेव्हा तुम्ही फसवणूक करणे थांबवता, तेव्हाच आत्मा शुद्ध होतो. तेव्हाच जीवनाने खरी शांती येते. आणि तेव्हाच खरे आत्मज्ञान सुरू होते. म्हणून आज स्वतःला एक प्रश्न विचारावा. मी खरोखर प्रामाणिक आहे

का? कारण शेवटी विजय त्याचाच होतो, जो स्वतःशी प्रामाणिक असतो. आत्मकल्याणाचा मार्ग स्वतः ओळखून कृती करून कृतार्थ होण्यासाठी सदूर सदैव तत्पर असतात व ते फक्त बाहेर नसून आपल्याच हृदयात असतात कृतज्ञ मी कृतार्थ

॥ अध्यात्म ॥
अपर्णा परांजपे
पुणे मो. 95030 45495

ख्वाबों का दिया....

ज्योतिर्मय साहित्य

आशा भोसले या नावातच एक जादू आहे आवाजाची, भावनांची आणि आयुष्यभर जपलेल्या सुरांची. “रोज रोज आंखोंतले” सारखे गाणं ऐकताना ही जादू अगदी अलगद उलगडत जाते. या गाण्यातली कोमलता, प्रेमातील तगमग, आणि उदासी हे सगळे आशा भोसले यांच्या आवाजामुळे अधिक जिवंत होतं. त्यांच्या आवाजात एक विलक्षण लवचिकता आहे; तो कधी खट्याळ, कधी गहिरा, तर कधी अगदी विरहानेही ओलावलेला वाटतो. “रोज रोज आंखों तले” म्हणताना त्या जणू फक्त गाणं गात नाहीत, तर प्रेमाची गोष्टच सांगतायत, असं वाटतं. “मीठा सा गम” किंवा “मीठी सी तन्हाई” या भावना त्यांनी इतक्या सहजपणे व्यक्त केल्या आहेत, की ऐकणाऱ्यालाही त्या भावनांचा स्पर्श होतो. त्यांच्या आवाजातली ही खासियत अगदी दुःखालाही गोड बनवण्याची खरंतर त्यांच्या संपूर्ण कारकिर्दीचं वैशिष्ट्य आहे. आता त्या शरीरानं आपल्या सोबत नसल्याची कल्पना मनाला चटका लावणारी आहे . पण “रोज रोज आंखोंतले” सारखी गाणी ऐकताना असं वाटतं त्या कुठेच गेलेल्या नाहीत त्या अजूनही प्रत्येक सुरात, प्रत्येक ओळीत जिवंत आहेत. त्यांचा आवाज म्हणजे जणू एखादा “ख्वाबों का दिया” जो काळोखातही शांतपणे तेवत राहील आणि आपल्या मनात आठवणीचा उजेड पेरत राहील. हे गाणं मला फक्त ऐकायला आवडतं कारण ऐकताना मनात उभं राहणारं चित्र आणि

पडद्यावरचं चित्र यात बरंच अंतर आहे. खरंतर मला वाटणारी खंत आहे ही! पडद्यावरचं सादरीकरण मनातल्या प्रतिमांपर्यंत पोचतच नाही पण आशाताईंचे सूर ही उणीव भरून काढतात.. म्हणून माझ्यासाठी हे गाणं फक्त आणि फक्त आशाताईंचंच. सौरी गुलजार !

सविता कारंजकर, सातारा

कदाचित आपण सगळं लिहू शकत नाही म्हणून एकच गाणं निवडावं लागलं ज्यातून बाकी सगळं आपोआप व्यक्त होतं. म्हणूनच आज आशाताईं रामरूप झाल्या आणि त्यांच्या हजारो गाण्यांमधून, शब्द सापडले ते ‘रोज रोज आंखोंतले’ साठी.”

परोपकाराय फलन्ति वृक्षाः परोपकाराय वहन्ति नद्यः ।
परोपकाराय दुहन्ति गावः परोपकाराय इदं शरीरम् ॥

मी भगवंत हृदयस्थ आहे

जाहिरात फक्त 100 रुपयात

ज्योतिर्मय मध्ये जाहिरात द्या आणि आपला व्यवसाय लाखों लोकांपर्यंत पोहोचवा.
■ दररोज 70000 + सुजाण वाचक वाचतात.
◆ दर्जेदार साहित्यावर चालणारे महाराष्ट्रातील अग्रगण्य मराठी E दैनिक.
■ नवोदित साहित्यिकांचे हक्काचे दैनिक
◆ सर्वसमावेशक साहित्याचा खजिना
■ गूगलवर पेपर वाचण्यासाठी free
◆ कोणीही नवोदित साहित्यिक 500 रु. भरून वर्षभर सहभागी होऊ शकतो.
◆ संपर्क : 7743918559

(for Calling, whatsapp, online payment)
Paper link : www.jyotirmaysahitya.com

जात्यावरच्या ओव्या.....

भाऊ माझा समिंदर
भावजय नदीवानी
कोणी भुकेला तान्हेला
नही गेला परतूनी ||५९५||

भाऊ माझा कचेरीत
पेन लावतो कोटाला
सोडून कामकाज
येई भाच्याच्या भेटीला ||५९६||

©® सौ. मनोरमा बोरडे
छत्रपती संभाजी नगर
मो. 70207 33758

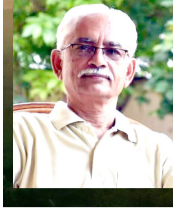
मनोपनिषद अर्थात मनाचे श्लोक-भाग १९

ज्योतिर्मय साहित्य

आपण या भौतिक जगात वावरत असल्यामुळे तेच आपल्याला खरे वाटते आणि म्हणून त्याचाच पसारा आपण मांडत असतो. मना सर्वथा मिथ्य मांडू नको रे असे जे समर्थ सांगतात त्याचा अर्थ हाच आहे. पण आपण आयुष्यभर मिथ्याचाच पसारा मांडण्यात धन्यता मानत असतो. शिक्षण, नोकरी, मुलेबाळे, संसार यातच आपण आयुष्याची इतिकर्तव्यता मानतो. आजच्या सोशल मीडियाच्या युगात तर आपण त्याच्या भ्रमजालात एवढे अडकलो आहोत की लाईक्स, व्ह्यूज, सबस्क्राइबर्स, प्रसिद्धी म्हणजेच सगळे काही असे आपल्याला वाटते. आपल्याला कोणी भगवंताची उपासना करण्यास सांगितले तर आपण म्हणतो की अजून मला वेळ आहे. आत्ताच तर कुठे शिक्षण पूर्ण होत आहे. मग शिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर नोकरी, नंतर लग्न, नंतर मुलेबाळे, संसार... त्यानंतर आपण परमेश्वराकडे लक्ष देऊ असे माणूस मनाशी म्हणत असतो. परंतु असे करता करता संपूर्ण आयुष्य निघून जाते. मिथ्याचा मांडलेला हा पसारा सोडून एक दिवस जावे लागते. लहान मुलगी खेळण्यातली भांडी, चूल बोटकी घेऊन संसाराचा खेळ मांडते. परंतु मोठी झाल्यावर अचानक तो खेळ सोडून तिला जावे लागते तसेच आपलेही होते. चूल बोटकी इवली इवली, भातुकलीचा खेळ गं लुटपुटीच्या संसाराची संपत आली वेळ गं रेशिम धागे ओढीती मागे, व्याकुळ जीव हा झाला या गीतात म्हटल्याप्रमाणेच आपली अवस्था होते. लुटपुटीच्या संसाराची वेळ संपत येते. पण पाय निघत नाही.

उगवतीचे रंग

विश्वास देशपांडे
चाळीसगाव
मो. ९४०३७४९३९२

मायेचे, मोहाचे रेशीम धागे आपल्याला मागे ओढत असतात. सत्य आणि असत्याची दुसरी एक बाजू आपण या ठिकाणी समजावून घेऊ या. सत्य बोलणे हा आपला धर्म आहे. लहान मुलांना सुद्धा आपण नेहमी खरे बोलावे असे सांगत असतो. महाभारतातील युधिष्ठिर खरे बोलण्यासाठी प्रसिद्ध होता म्हणूनच त्याला धर्मराज असेही म्हटले जात होते. सत्य केवळ बोलायचे नसते तर सत्यस्वरूप व्हायचे असते याचे तो मूर्तिमंत उदाहरण होता. परंतु आता सत्याची दुसरी एक बाजू समजावून घेऊ. एखादी गोष्ट बोलण्यामागे आपला उद्देश कोणता आहे यावरही त्या गोष्टीचे सत्य असत्य किंवा धर्म - अधर्म या गोष्टी ठरतात. दुसऱ्याचे कल्याण व्हावे या हेतूने बोललेले असत्य देखील हितकारक असते. येथे ते पाप न उरता पुण्य उरते. दुसऱ्याला दुखावण्याचा, त्रास देण्याचा किंवा त्याच्या वाईटाचा हेतू मनात ठेवून बोललेले सत्य हे देखील पापास कारणीभूत ठरते. महाभारतात श्रीकृष्णाला युक्तीने वागताना काही वेळा असत्याचा आधार घ्यावा लागला आहे. परंतु असे करण्यामागील त्याचा उद्देश अनितीचे आणि अन्यायाचे राज्य संपून न्यायाचे राज्य यावे, नीतीने वागणाऱ्या पांडवांना न्याय मिळावा हा होता. (क्रमशः)

ॐ नमो भद्रा हनुमते नमः
ॐ नमो भद्रा हनुमते नमः
ॐ नमो भद्रा हनुमते नमः

त्याग हे यज्ञाचे खरे मर्म आहे

पुढच्या कर्माचा फारसा उपयोग होत नाही. परस्त्री मातेसमान माना, परद्रव्याची अभिलाषा बाळगू नका आणि परनिंदेला विद्या समजून त्याग करा. या तीन गोष्टींना फार सांभाळा. परमार्थाची इमारत या तीन गोष्टींवर उभी करायची आहे. नुसता पाया बांधून ज्याप्रमाणे घरात राहता येत नाही, त्याप्रमाणे पायाशिवाय इमारतही उभी करता येत नाही. 'राम कर्ता' ही भावना ठेवून नामात राहणे, म्हणजे परमार्थरूपी इमारतीत आनंदात राहणेच होय. व्यावहारिक मोठेपणा बाजूला ठेवा आणि देवाला अनन्यभावाने शरण जा. देवाला शरण जाताना सर्व विसरून जा. समजा, एखादा माणूस नाटकात राजाचे काम करीत असला आणि नाटक संपल्यावरही तो घरी घेऊन जर राजासारखे वागू लागला, तर त्याचा सर्व व्यवहार बिघडून जाईल; त्याचप्रमाणे, देवाला शरण जाताना, मी मोठा भक्त, विद्वान, पैसेवाला ही सर्व नाती विसरून गेले पाहिजे. कर्माचे फळ आपल्या हातचे नाही म्हणून त्याची काळजी करू नये, हे समजले तरी, काळजी न करणे हे देखील आपल्या हातचे नाही म्हणून आपण काळजी करतोच

! यासाठीच भगवंताच्या नामात राहण्याची सवय करा. कर्म करणे यात विशेष नाही. आपल्याला कर्म केल्याशिवाय चैनच पडत नाही. 'कर्म करा' असे गीतेतही सांगितले आहेच. परंतु कर्म केल्याने पाहिजे ते फळ आपल्याला मिळतेच असे नाही; म्हणून भगवंताला स्मरून कर्म करा, आणि मग काय काय होते ते पहा. तेच निष्काम कर्म. भगवंताच्या इच्छेने सर्व घडते आहे ही भावना ठेवून आपले कर्तव्य करणे, हे सर्व गीतेचे सार आहे. जो समजून त्याग करील त्याला फायदा होईल. नाहीतरी, संन्यास आणि त्याग दोन्ही आपल्याजवळमुद्धा आहेत. भगवंताच्या बाबतीत आपण संन्यासी वृत्ती धारण करतो आणि आपण आपल्या आईबापाला सोडतो असा त्याग करतो ! हे काय कामाचे ? त्याग हे यज्ञाचे खरे मर्म आहे. भगवंताच्या प्राप्तीच्या आड जे जे येते ते ते टाकणे, म्हणजे यज्ञ करणे होय. या यज्ञामध्ये वासनांची आहुती द्यावी. कोणत्याच गोष्टीबद्दल हवे अगर नको असे न वाटणे, हेच वासनांची आहुती दिल्याचे लक्षण आहे. जेथे वासना संपली तेथेच भगवंताची कृपा झाली.

श्री ब्रह्मचैतन्य
गोंदवलेकर महाराज

ज्योतिर्मय साहित्य

सदाचरणाने राहणाऱ्या माणसाला खर्च कमी लागतो, कारण खऱ्या समाधानाने पोट भरले की अन्नही कमी लागते. मी हे वारंवार सांगतो, कारण सदाचरणाचे, नीतिधर्माचे आचरण, हा परमार्थाच्या इमारतीचा पायाच आहे. पाया भक्कम नसेल तर त्यावरची इमारत जास्त दिवस टिकू शकणार नाही. त्याप्रमाणे नीती जर सांभाळली नाही, तर

आरोग्य संजीवनी

रोग प्रतिकारशक्ती

ज्योतिर्मय साहित्य

आज आपण प्रतिकारशक्ती चांगली कशी ठेवता येईल या विषयी थोडी माहिती घेऊ. काही छोट्या गोष्टी नियमित केल्या तर आपण आपली प्रतिकारशक्ती त्यातल्या त्यात चांगली ठेवू शकतो. तुळस - रोगप्रतिकारशक्ती वाढवायची असेल तर तुळशीची आठ ते दहा पानं रोज चावून खावीत. यामुळे शरीरात जंतूसंसर्गाला अटकाव होतो. तूप - कोणत्याही वयोमानात शरीराचं पोषण करायचं असेल तर अर्धा चमचा तूप आवर्जून खावं. तुपामुळे शरीराला वंगण मिळतं. अनेकजण कौतुकानं आपल्या आहारात चीज, बटर असल्याचं सांगतात. पण जी कमाल अर्धा चमच तूप करतं ती या पदार्थाना जमत नाही. आवळा-लिंबू - लिंबामध्ये मोठ्या प्रमाणात क-जीवनसत्त्व असतं. एक अखंड लिंबू आपण खावू शकत नाही. पण लिंबाची एक फोड मात्र सहज खावू शकतो. पण लिंबू खावं म्हणजे लिंबूच खावं. लिंबाचं लोणचं नव्हे.

आवळा- हा प्रामुख्याने हिवाळ्यात मिळतो. पण मुरंबा, मोरआवळा, कॅण्डी या स्वरूपात वर्षभर आवळा उपलब्ध असतो. रोज थोडा तरी आवळा पोटात गेला तरी आपली रोगप्रतिकारशक्ती उत्तम राहण्यास मदत होते. पाणी - आरोग्याच्या दृष्टीनं पाण्याचं महत्त्वं वेगळं सांगण्याची गरज नाही. पाण्याची तहान लागली तर ती पाण्याचं भागेल याची काळजी घेतल्यास शरीरात योग्य प्रमाणात पाणी जाईल. तहान लागली पाणी नाही म्हणून मिल्क शेक/ नारळपाणी/ज्यूस प्यायलं म्हणून तहान भागत नाही. उलट शरीराची पाण्याची गरज पूर्ण झाली नाही तर पाण्याला

संकलन -
डॉ. प्रमोद डेरे (निसर्ग उपचार तज्ञ)
पिंपरी-चिंचवड, पुणे.
आरोग्यविषयक व्याख्याते व लेखक
संपर्क - ९२ ७१ ६६९ ६६९

पर्याय म्हणून पोटात टाकलेले पदार्थ शरीर उलटवून टाकण्याचीच शक्यता जास्त. पाणी आवश्यकतेपेक्षा कमी प्यायलं किंवा जास्त प्यायलं तरी अपाय

होतो. नाचणी सत्वं - दिवसभर शरीरातली ऊर्जा टिकवून धरायची असेल तर रोजच्या न्याहारीत नाचणीचं सत्त्व हवंच. नाचणीच्या सत्त्वामध्ये सर्व मुख्य जीवनसत्त्व असतात. हे नाचणी सत्त्व दिवसातून एकदा तरी शरीरात जाणं आवश्यक असतं. नाचणीची भाकरी खावी. बीट - दुपारच्या जेवणात कोशिंबीर असावी. पण ती काकडी, टोमॅटो नाहीतर मुळ्याचीच हवी असं नाही. उलट रोजच्या जेवणात बीटाची कोशिंबीर खाल्ल्यास एकाचवेळेस शरीराला जीवनसत्त्व, खनिज, अँटीऑक्सिडंटस मिळतात. बीट हे उत्तम शक्तीवर्धक आहे त्यामुळे वृद्धांच्या आहारात तर बीटाचा समावेश असायलाच हवा. दूध-हळद - रात्री जेवल्यानंतर दोन तासांनी एक कपभर दुध उकळून त्यात एक चमचा हळद घालावी. आणि ते दूध रोज प्यावं. या दुधात चव म्हणून अनेकजण साखर घालतात. पण तसं करू नये. (क्रमशः)

श्री क्षेत्र नैमिष्यारण्य भागवत कथा व हरिनाम सप्ताह

भागवत कथाकार :
आदरणीय श्री चैतन्य महाराज देगलूरकर
कथेचे श्रवण करताना धावते संकलन
मधुकर बोरीकर 9403061886

पुढे..... आमच्या जीवनातील सर्व दोष जाण्याचे नाटक करतात व सर्व गुण आल्याचे नाटक करतात. अजामेळास लहान मुलगा झाला. त्याचे नाव नारायण ठेवले. तो मुलाला नारायण नारायण म्हणत असे. मृत्यू समई तो नारायण म्हणाला. यमाचे दूत न्यायला आले त्यांना विष्णूचा दुतांनी अडविले. ते म्हणाले याला तुम्हाला नेताच येणार नाही याला आम्ही नेऊ. याने मृत्यू समई नारायणाचे नाव घेतले. मरताना देवाचे नाव तोंडांत येण्यासाठी आयुष्यभर देवाचे नाव सतत घ्यावे. तरी नक्की शेवटी नाव तोंडांत येईलच असे नाही.

दक्षचे चरित्र
दक्षाने आपल्या मुली साठी वर शोधताना वराचे दोष व गुण याचा विचार झाला.यात वरास मोक्षास प्रवृत्त झाला तर त्याला मुलगी देऊ नका असे शास्त्र सांगते.दक्षाने नारदास त्याच्या मुलाना उपदेश केला म्हणून शाप दिला. या नंतर नारायण कवच ही उपासना येते.ही उपासना केल्याने आयुष्यात येणारे प्रतिबंध आपणास किरकोळ वाटू लागतात. प्रतिबंध येतातच पण तुमचे मनोबल वाढते. वृत्तसूराची कथा आली आहे. नारायण कवच व पुंसवन विधी हे ब्रताचा विचार 6 व्या स्कंदात येतात. 7 व्या संवादात उती हा विचार येतो. उति म्हणजे वासना. भगवंतांनी शिशुपालाचा वध केला. तो भगवत स्वरूप झाला. ज्याने आयुष्यभर भगवंतांवर आरोप केले शिव्या घातल्या तरी तो मुक्त कसा झाला ? हा युधिष्ठिराला प्रश्न आहे. दैत्य वासना कशी असते असुर वासना म्हणजे ती गोष्ट मिळाल्या शिवाय गत्यंतरच नाही. क्रमशः.....

सुविचार - प्रकाश

प्रकाश शिवाजी भोंगळे
मायणी ता खटाव जि सातारा
मो नं 9271686230

स्वतःची कामे स्वतः करावी
दुसऱ्यावर भार बनवू नये
न लाजता सर्व कामे करावी
दुसऱ्याला त्रास देऊ नये

स्त्री पुरुष समानता सर्वत्र मानूया
असमानतेचे जोखड आता तोडूया
स्त्रियांच्या ज्ञान कर्तृत्वाच्या जोरावर
राष्ट्र समाज कुटुंब प्रगत बनवूया

लघु बोधकथा

दुसऱ्यांचा विचार करा
शहरापासून दूर एका घनदाट जंगलात एक आंब्याचे आणि लिंबाचे झाड होते. दोन्ही झाडे शेजारशेजारी होती पण शेजारी असूनही लिंबाचे झाड कधीही आंब्याच्या झाडाशी बोलत नसे. कारण आंब्याच्या झाडापेक्षा आपण उंच असल्याचा त्याला गर्व होता. एकदा काय झाले की, एक मधमाशांची राणी लिंबाच्या झाडापाशी गेली व ती लिंबाला म्हणाली, "वृक्षदेवा, मी तुमच्या इथे मधाचे पोळे बनवू इच्छिते, तुम्ही मला याची परवानगी द्या." लिंबाचे झाड तिला म्हणाले, "नाही मी अशी मधाची पोळी वगैरे काही बनवू देणार नाही" हे सर्व ऐकून आंब्याचे झाड लिंबाला म्हणाले, "अरे मित्रा, तू तुझ्यावर पोळे का बरे बनवू देत नाहीस कारण तुझ्यावर ते अतिशय सुरक्षित असेल." पण लिंबाचे झाड हटून बसले होते की ते मधाचे पोळे बनवू देणार नाही म्हणून. राणी मधमाशीने वारंवार विनंती करूनही लिंबाचे मन काही वळेना तेव्हा राणीने आंब्याच्या झाडाला फक्त एकदाच विनंती केली त्याबरोबर आंब्याच्या झाडाने परवानगी दिली. राणी मधमाशीने व तिच्या सहकाऱ्यांनी तिथे एक पोळे तयार केले व सुखाने तेथे त्या राहू लागल्या. काही दिवसांनी तिथे काही माणसे आली व त्यांनी झाडे तोडण्याचे ठरविले. सुखातील आंब्याचे झाड तोडायचे ठरले पण त्यांच्यातील एकाची नजर मधमाशांचे व त्यांच्या राणीचे आभार मानताच त्या म्हणाल्या, "आभार जर मानायचे असतील तर आंब्याच्या झाडाचे माना कारण त्याच्या परवानगीनेच आम्ही येथे मधाचे पोळे तयार करू शकलो व लिंबूक्या आम्ही तुला वाचवू शकलो. आंब्याच्या झाडाचेच आम्हाला तुला वाचविण्यासाठी सांगितले होते." तात्पर्य - कधी कधी मोठेपणा आणि महान असल्याचा अभिमानच आपल्याला घमंटी आणि क्रूर बनवतो ज्यामुळे आपण आपल्या सच्च्या मित्रापासून दूर होत जातो.

भेलके महाविद्यालयात पोस्टर प्रदर्शनातून अर्थसाक्षरता

ज्ञोतिर्मिय साहित्य
नसरापूर - डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जयंतीनिमित्त नसरापूर येथील भेलके महाविद्यालयात २०२६-२७ या वर्षाच्या केंद्रीय अर्थसंकल्पावर आधारित प्रदर्शनाचे आयोजन अर्थशास्त्र विभागाच्या वतीने करण्यात आले. या उपक्रमात कला व वाणिज्य विभागातील विद्यार्थ्यांनी उत्साहाने सहभाग घेतला. अर्थसंकल्पातील विविध बाबी, योजना आणि आर्थिक तरतुदी यांची सखोल माहिती पोस्टर व सादरीकरणाच्या माध्यमातून मांडली. या प्रदर्शनात संरक्षण, ऊर्जा, शिक्षण, आरोग्य, कृषी, पायाभूत सुविधा, डिजिटल अर्थव्यवस्था, स्टार्टअप आणि रोजगार निर्मिती

यांसारख्या क्षेत्रांवर अर्थसंकल्पात केलेल्या तरतुदींवर विशेष भर देण्यात आला. विद्यार्थ्यांनी आकर्षक पोस्टर, चार्ट आणि सादरीकरणाच्या माध्यमातून महत्त्वाच्या योजनांचे विरलेषण करत इतर विद्यार्थ्यांना

अर्थसंकल्पाची सुलभ व प्रभावी माहिती दिली. या प्रदर्शनाला प्राचार्य डॉ. तुषार शितोळे यांनी भेट देऊन विद्यार्थ्यांच्या सादरीकरणाचे कौतुक केले. तसेच त्यांनी अर्थसंकल्पाचे महत्त्व आणि

त्याचा देशाच्या आर्थिक विकासावर होणारा परिणाम याविषयी मार्गदर्शन केले. या उपक्रमामुळे विद्यार्थ्यांना अर्थसंकल्पातील धोरणे समजून घेण्याची आणि त्यावर चिकित्सक दृष्टिकोन विकसित करण्याची संधी मिळाली.

प्रदर्शनात उत्कृष्ट सादरीकरण, माहिती आणि मांडणी या निकषांवर विद्यार्थ्यांना क्रमांक देण्यात आले. प्रथम क्रमांक सायली बिन्हामणे, सणस अमृता, द्वितीय क्रमांक वैष्णवी नाळे, कोंढाळकर निकीता व मानसी सणस, त्रिथे गौरी यांना तर तृतीय क्रमांक नेहा वाल्हेकर आणि काझी बेबी परवीन यांना प्रदान करण्यात आला.

महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. तुषार

शितोळे यांनी या उपक्रमाचे कौतुक करून भविष्यात अशा उपक्रमांचे आयोजन अधिक प्रमाणात करण्याची गरज व्यक्त केली. अर्थशास्त्र विभागप्रमुख डॉ. सचिन घाडगे व प्रा. डी. एस. जाधव यांनी या कार्यक्रमाचे आभार मानले. या प्रदर्शनाच्या यशस्वी आयोजनासाठी प्रा. एम. डी. कोळगे, प्रा. माऊली कोडे, प्रा. जगदीश शेवते, वाणिज्य विभागप्रमुख प्रा. जीवन गायकवाड, आव्यूएसी प्रमुख डॉ. आर.बी.दाकणे, ग्रंथपाल प्रा. भगवान गावीत तसेच इतर प्राध्यापक व कर्मचाऱ्यांनी सहकार्य केले. विद्यार्थ्यांनीही या उपक्रमाला उत्स्फूर्त प्रतिसाद देत अर्थसाक्षरता महत्त्वपूर्ण संदेश दिला.

लोककलावंतांना जनजागृतीपर कार्यक्रम देण्याची मागणी

ज्ञोतिर्मिय साहित्य
छत्रपती संभाजीनगर - मागील चार ते पाच वर्षांपासून राज्य शासनाची लोक कलावंतांवर नाराजी असल्याचे दिसून येत आहे. माहिती संचालनालय, मुंबईच्या वतीने जिल्हा माहिती कार्यालय यांच्या मार्फत महाराष्ट्रातील प्रत्येक जिल्ह्यात कलावंत निवडून त्यांना जनजागृतीचे काम देण्यात येत होते. त्यामुळे कलावंतांचा चरितार्थ चालायचा तसेच लोककलाही टिकून राहण्यास मदत होत होती.

परंतु, मागील चार-पाच वर्षांत जिल्हानिहाय कला संघ निवड चाचणी बंद करण्यात आली असून, शासनमार्फत निघणारे जनजागृतीचे काम हे खासगी एजन्सी मार्फत राबविण्यात येत आहे. त्यामुळे लोककलावंतांवर उपासमारीची वेळ आलेली आहे. माझं गाव आरोग्य संपन्न गाव या अभियानांतर्गत लोककलावंत तथा पथनाट्य कलावंतांना जनजागृतीचे कार्यक्रम देण्याबाबतचे निवेदन ज्येष्ठ

लोककलावंत मदन मिमरोट सह स्थानिक लोककलावंतांनी सामाजिक न्याय मंत्री तथा पालकमंत्री संजय शिरसाट यांच्याकडे निवेदनाद्वारे केली आहे. कलावंतांवर उपासमारीची वेळ महाराष्ट्र शासनाबरोबरच केंद्र शासनाच्या गीत व नाटक विभागाकडून मिळणारे कार्यक्रमही बंद झालेले आहेत. ते पूर्वीप्रमाणे सुरू करण्यात यावेत म्हणून गेल्या पाच वर्षांपासून लोककलावंत दिल्ली दरबारी खेट्या

मारत आहेत. लोककलावंतांवर उपासमारीची वेळ आली आहे. परंतु, त्यांची कोणी दखल घेत नाही, असे ज्येष्ठ लोककलावंत मदन मिमरोट यांनी सांगितले. कलावंत नष्ट होण्याची भीती सदरील कार्यक्रम हे एक वर्ष चालणार असून, त्यासाठी लोककलावंतांमार्फतच, कलापथकांमार्फत जनजागृती करण्यात यावी किंवा एजन्सीला कार्यक्रम देणे अनिवार्य असेल तर त्यांना नोंदणीकृत

जे कला संच आहेत, त्यांनाच योग्य अशा मानधन रकमेवर एजन्सी मार्फत काम देण्यात यावे, अशी आमची मागणी असल्याचे लोककलावंतांनी सांगितले. त्यामुळे लोक कलावंतांचा सन्मानही होईल व त्यांच्याबरोबर इतर कलावंतांचा परिवार ही जगेल, अन्यथा पुढच्या चार ते पाच वर्षांत शासनाचे असेच दुर्लक्ष आमच्याकडे झाल्यास लोककलावंत ही जमातच नष्ट होईल, अशी भीती कलावंतांनी व्यक्त केली आहे.

पोरवाल कनिष्ठ महाविद्यालयात डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर जयंती साजरी

ज्ञोतिर्मिय साहित्य
सेठ केसरीमल पोरवाल महाविद्यालयात भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांची जयंती मोठ्या उत्साहात साजरी करण्यात आली. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाचे उपप्राचार्य श्री. विश्वनाथ बाळकृष्ण वंजारी हे होते. कार्यक्रमाचे प्रमुख वक्ते म्हणून श्री. एम. पी. सपट्टे यांनी उपस्थितांना मार्गदर्शन केले. आपल्या भाषणात त्यांनी डॉ. आंबेडकरांच्या विचारांची आजच्या समाजात असलेली गरज अधोरेखित केली. त्यांनी विद्यार्थ्यांना शिक्षण, समता आणि सामाजिक न्याय यांचे महत्त्व पटवून दिले.

या प्रसंगी प्रमुख उपस्थिती म्हणून पर्यवेक्षक श्री. एन. डी. मेंडे तसेच सौ. किरण पुडके उपस्थित होते. कार्यक्रमाची सुरुवात डॉ. आंबेडकर यांच्या प्रतिमेला पुष्पहार अर्पण करून करण्यात आली. विद्यार्थ्यांनी बाबासाहेबांना अभिवादन केले. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन श्री श्रीधर नागपूर आणि आभार प्रदर्शन सोनल मालवीय यांनी प्रभावीपणे पार पडले. तसेच कार्यक्रम पार पाडण्यासाठी आयोजक क्षीरसागर सर व सर्व शिक्षकांनी कटोर परिश्रम केले. या कार्यक्रमांमुळे विद्यार्थ्यांना डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या महान कार्याची प्रेरणा मिळाली.

श्री तिरुपती बालाजी आणि पद्मावती लग्न थाटात !

श्री तिरुपती बालाजी येथील प्रथेप्रमाणे होणारी श्री बालाजी व पद्मावती यांचा विवाह कुलस्वामिनी मंगल कार्यालयात आज थाटात पार पडला. अंतरपाट धरून २ फुटी पितळ मुर्ती श्री बालाजी व पद्मावती देवी यांचा मंगलाष्टक वाद्यासह लग्न लावण्यात आले. या बरोबरच तिरुपती येथे होणारी "कल्याण पुजा" विधीवत यज्ञ सह अकरा ब्राह्मण द्वारे करण्यात आली. हा विवाह श्री त्रिंबक रत्नपारखी व राजेंद्र दिलीप या परिवारमार्फत आयोजित करण्यात आला होता. सिडको परिसरातील असंख्य भक्त जण कुटुंब या विवाह सोहळ्यास सामिल होते.

एकांकिका मायेचा ओलावा

लेखक - अरुण वि. देशपांडे, पुणे, मोबाईल- 9850177342

एकांकिका- मायेचा ओलावा-दृश्य- ६ वे (रोजच्या प्रमाणात शाळा सुटल्यावर भाई, दीदी घरात येतात, आबा, आजी हॉलमध्ये बसलेले आहेत.. भाई आजोबांच्या जवळ बसतो, दिदी रागात, तण तण करीत तिच्या रूममध्ये जाते, धाडकन, दरवाजा लावून घेते) ■ आबा- काय झालं भाई ? शाळेत भांडून आली की काय दिदी ? ■ भाई- हो आबा, तिच्याच गुपमधील फ्रेंड्स बरोबर आज चांगलंच बिनसलय तिचं. ■ आजी- तुला बरं समजतात रे, तिच्याबद्दलच्या खबर, तिच्यावर पाळत ठेवून असतोस की काय ? ■ भाई- नाही आजी, तिची मैत्रीण - मृगाल, तिने सांगितले म्हणून माहिती झाले. ■ आबा- दिदीचे तर तिच्या स्पेशल फ्रेंड्सशी देखील जमत नाही ? कठीणच आहे. ■ भाई- अहो आबा, हे तर काहीच नाही, ही मृगाल, वर्गातली टॉपर आहे, पण फ्रेंड म्हणून दिदीला ती आवडत नाही, ■ आजी- का आवडत नाही ? ■ आबा- भाई, दिदी म्हणजे अजबच आहे, ■ भाई- हो आबा, आता हेच बघा ना, ही मृगाल आपल्याच सोसायटीत "बी" बिल्डिंगमध्ये राहते ■ आजी- आपल्या घरी येत नाही का कधी ? ही जवळ राहणारी मृगाल ? ■ भाई- दिदी तिला रिसपॉन्स देत नाही. ■ आजी- भाई, एकाच वर्गात आहेत दोघी ■ भाई- हो आजी, तरी यांच्यात मैत्री होऊ शकलेली नाही. ■ आबा- तुझ्या मते, काय कारण असावे ? ■ भाई- दिदीचा स्वभाव, दुसरं काही नाही ■ आजी- इतकी का वाईट आहे ही मृगाल ? ■ भाई- अजिबात नाही आजी. चांगल्या स्वभावाची आहे.

कृषि-सागर

सामर राजेंद्र सोनवणे BSc. Agri. मो. 77578 47104 ताडपिंपळगाव ता.कन्नड जिल्हा छत्रपती संभाजीनगर

चुनखडीयुक्त आणि लोह कमतरता असलेल्या जमिनीत टोमॅटो, मिरची व ऊस : यशाचा फॉर्म्युला

महाराष्ट्रातील अनेक भागांत जमिनीमध्ये मुक्त चुनखडीचे प्रमाण १५-२० टक्क्यांच्या वर गेले आहे. अशा जमिनीत लोह (फेरोस) असूनही ते झाडाला मिळत नाही. परिणामी शेेडे पिवळे पडतात आणि उत्पादनात मोठी घट येते. पण घाबरू नका, योग्य नियोजनाने आपण या मातीतही सोपे पिकवू शकतो. ■ समस्येचे मूळ कारण काय? जमिनीत चुना जास्त असला की जमिनीचा सामू (pH) ८.५ च्या पुढे जातो. अशा परिस्थितीत जमिनीत असलेले सूक्ष्म अम्लद्रव्ये, विशेषतः लोह (फेरोस) आणि जास्त (झिंक) स्थिर होतात. झाडांची मुळे ते ओढू शकत नाहीत, ज्यामुळे 'फेरस क्लोरोसिस' होतो. ■ टोमॅटो आणि मिरची : फळभाज्यांचे नियोजन टोमॅटो आणि मिरची ही पिके या कमतरतेला लवकर बळी पडतात. ■ पायाभूत डोस : बेड पाडताना प्रति एकर २ ते ३ टन चांगले कुजलेले शेणखत घ्या. शेणखतामुळे सॅट्रिय आम्ल तयार होऊन चुन्याचा प्रभाव कमी होतो. ■ सल्फरचा वापर : एकरी २० किलो बॅटोनाईट सल्फर वापरा. सल्फर जमिनीचा सामू कमी करण्यास मदत करते. ■ फेरसची मात्रा : लागवडीच्या वेळी एकरी १० किलो फेरस सल्फेट आणि ५ किलो झिंक सल्फेट शेणखतात कालवून घ्या. ■ फवारणी नियोजन: शेेडे पिवळे दिसू लागताच चिलेटेड फेरस (EDTA Fe - 12%) १ ग्रॅम प्रति लिटर याप्रमाणे फवारणी करावी. ■ महत्त्वाची टीप: या पिकांना जास्त पाणी देऊ नका. साचलेल्या पाण्यामुळे लोहाची कमतरता अधिक तीव्र होते. ■ ऊस : नगदी पिकाचे व्यवस्थापन उसात शेेडे पिवळे पडणे (केवडा पडणे) ही मोठी समस्या आहे. ■ हिरवळीचे खत : ऊस लागवडीपूर्वी थेंबा किंवा ताग गाडणे अत्यंत आवश्यक आहे. यामुळे चुनखडी विरचळण्यास मदत होते. ■ खत व्यवस्थापन : गुरिया देताना तो सरळ न देता लिंबोळी पेंड किंवा शेणखतात मिसळून द्यावा. ■ झिपचा वापर : झिपमथून आढवड्यातून एकदा १ किलो फेरस सल्फेट + ५०० ग्रॅम लिंबू सत्व (सायट्रिक ऍसिड) सोडा. लिंबू सत्वामुळे लोहाची उपलब्धता वाढते. ■ उसाची जात : चुनखडीच्या जमिनीत तग धरणाऱ्या जात निवडा ■ कायमस्वरूपी उपाय : 'सागर' मंत्र ■ सॅट्रिय कर्व वाढवा : जिवाभूत आणि वेस्ट डिकंपोजरचा नियमित वापर करा. ■ फॉस्फरस मॅनेजमेंट : अशा जमिनीत सिंगल सुपर फॉस्फेट (SSP) ऐवजी DAP किंवा नॅनो DAP चा वापर अधिक प्रभावी ठरतो. ■ चिलेटेड खतांचा आग्रह: फेरस सल्फेट पेसा चिलेटेड फेरस (EDTA) ठिबक किंवा फवारणीतून दिल्यास ते लवकर लागू पडते. ■ पाणी व्यवस्थापन : चोपण किंवा चुनखडीच्या जमिनीत पाणी साचणार नाही याची काळजी घ्या. 'वाफसा' अवस्थेतच पाणी घ्या.

Mutual Fund Online

Sahi hai...
म्युच्युअल फंड ऑनलाईन
विनोद शिराळकर 9325383999

सापशिडी आणि म्युच्युअल फंड

मित्रांनी लहान असताना तुम्ही सापशिडी चा खेळ नक्कीच खेळला असेल. किती छान असतो हा खेळ जिकायचं असतं तरी त्याची धाई खेळण्या-यांना अजिबात नसते... एक ते सहा टिपके असलेला तो फासा हातान धोडासा घोळवून खाली टाकायचा आणि जे दान पडेल ते स्विकारून आपली सोगटी पुढे सरकवत रहायची...

या दानातून मिळणाऱ्या चालनेतून सोगटी पुढे सरकत असताना कधी तरी शिडी परत जाऊन पोहोचते, आणि आपली सोगटी एकदम काही घरे पुढे निघून जाते... तर कधी सोगटी सापाचे तोंड असलेल्या घरात पोहोचते आणि सापाने मिळल्यामुळे एकदम खाली येते.... जिवन तरी काही वेगळं आहे का? बघा ना आपण कष्ट करून वे वे जमा करून आपल्या संसाराचा गाडा ढकलत असताना दिवाळी बोनस, पगार वाढ,बढती, व्यवसायातील यश अशा शिड्या मिळतात तर कधी कधी आज्ञापत्र, अपघात, व्यवसायात आलेले नुकसान असे अडथळे पण जिवनाच्या "सापशिडी" वर सापासारखे असतात.... पण या अडथळांची तिवत्रा कमी करण्यासाठी काही शिड्या आहेत, उदाहरणार्थ आज्ञार, अपघात, व्यवसायातील नुकसान यांची तिवत्रा कमी करण्यासाठी इन्शुरन्स आहे... इतरही उपाय आहेत.... पण मुळात जर दर वेळी किती घरे चालायचं हे ठरवणारा तो एक ते सहा टिपके असलेला फासाच जर बदलून दर वेळी जास्त दान मिळेल असा करून मिळाला तर ? हे शक्य आहे?

होय म्युच्युअल फंडमध्ये इन्व्हेस्टमेंट कराल तर तुमच्यासाठी ते हवे असलेले दुप्पट दान तुमच्या प्रत्येक खेळी साठी उपलब्ध होईल.... आणि नंतर तुमच्या खेळाच्या पटावर साप नाममात्र आणि शिड्या मात्र भरपूर असतील. आणि मग तुमची सोगटी सुसाट वेगाने तुम्हाला विजयाकडे घेऊन जाईल.

पिंपळे सौदागरच्या मुंजोबा महाराज उत्सवात गौतमी पाटीलचे नृत्य आणि कुस्त्यांचा आखाडा

ज्ञोतिर्मिय साहित्य
पुणे - पिंपळे सौदागर येथील ग्रामदैवत श्री मुंजोबा महाराज उत्सव शनिवार दि. १८ एप्रिल ते रविवार दि. १९ या दरम्यान दोन दिवस आयोजित करण्यात आला आला आहे. या उत्सवासाठी प्रख्यात नृत्यांगना गौतमी पाटील हिला आमंत्रित करण्यात आले असून शनिवार दि. १८ रोजी सायंकाळी पिंपळे सौदागर पोलिस स्टेशन

जवळील गावजत्रेच्या मैदानावर " नादापुढे सर्व बाद " हा तिच्या सांस्कृतिक मनोरंजनाचा बहारदार कार्यक्रम सादर होणार आहे. शनिवारी पहाटे सहा वाजता मुंजोबा महाराज यांना अभिषेक आणि महापुजेने उत्सवास प्रारंभ केला जाणार आहे. त्यानंतर ८ ते १० यावेळेत गावातील सर्व मंदिरांमध्ये पान - फुल अर्पण केले जाणार आहेत. दुपारी ११ ते २ यावेळेत विठ्ठल रुक्मिणी भजनी मंडळ, सत्यभामा भजनी मंडळ, ज्ञानाई भजनी मंडळ आणि गुरूमाऊली भजनी मंडळाच्या वतीने भक्तीगीतांचा जागर केला जाणार आहे. सायंकाळी पाच वाजता मुंजोबा महाराज पातळी सोहळा असून त्यानंतर गौतमी पाटीलचा कार्यक्रम सादर होईल. उत्सवांच्या दुसऱ्या दिवशी १९ एप्रिल रोजी सायंकाळी पाच वाजता कुस्त्यांच्या आखाड्याचे आयोजन करण्यात आले आहे. सदरील दोन्ही कार्यक्रमात परिसरातील नागरिकांनी मोठ्या संख्येने सहभागी व्हावे असे आवाहन श्री मुंजोबा महाराज उत्सव कमिटीचे अध्यक्ष संतोष महाराी काटे, उपाध्यक्ष कुंदन जाचक, खजिनदार शशिकांत काटे, मच्छिंद्र काटे, सांस्कृतिक समिती प्रमुख विजय भिसे , आखाडा समिती प्रमुख बाळसाहेब कुंजीर आणि या उत्सवाचे मार्गदर्शक विठ्ठल नाना काटे, शत्रुघ्न काटे, संधिप काटे, संजय भिसे, उमेश काटे, अनिल काटे यांनी केले आहे.

सुख दुःखाचे तरंग माणसा-माणसाचे

वसंत कुलकर्णी, छ.संभाजीनगर, मो. 96730 67194

पर्यावरण-पाणी रक्षणसंघर्ष

अनेक राष्ट्रीय दिन आपण साजरे करतो. त्या दिवसी त्या दिनाचे महत्व, माहिती, जनजागृती आणि सभेमध्ये सांगितले कि आपले काम झाले, असे आपण मानतो. हेचूक आहे, खरे तर पुढील वर्षपर आपण त्या गोष्टीचे स्मरण ठेवून तसे वर्तन केले पाहिजे. प्रत्येक स्त्री पुरूषाची व समाजाने पाणी पर्यावरण जपणे, तदनुसार कृती करणे, महत्त्वाचे आहे. आपण असा समज करून घेतला आहे की "पर्यावरण, वातावरण, पाणी दुषित होण्यास न होण्यास आपण जबाबदार नाही व ते रक्षण करणे म्हणजे (परिसर, शाळा, अंगण, बाजार जीवनशैली, रोड, मैदान) हे पालीका व इतरांचे काम आहे, हेच चुक आहे. पाणी व पर्यावरण म्हणजे केवळ निसर्ग, झाडे नाही. तर ते आपल्या घरापासून, महिला वर्गापासून सुरू होते!ऊर्जा पाणी बचत, कचरा, घाण व्यवस्थापन, पुंज आणि श्रोत्र नियंत्रण, प्लास्टिकचा कमी वापर, सॅट्रिय, अजैविक कचरा व्यवस्थापन झाले पाहिजे. यासाठी प्रत्येक स्त्री पुरूषात जागरूकता आली पाहिजे, तरच त्याचे परिणाम चांगले दिसतील, असे मला वाटते... नुसती चर्चा करून, चला रहा हे.. असे वाटून चालणारा हा विषय नाही, दररोजच्या जीवनासी तो संबंधित आहे, काय पटत ना. म्हणून आपण सर्वांनी पाणी वाया न घालणे झाडे लावून ते जगविणे, वस्तू प्लास्टिक याचा वापर जागृत राहून करणे, बचत करणे, व शिस्त दाखवत तरी अमलबजावणी करावी, या छोट्या छोट्या पण प्रभावी उपायांनी वातावरण, पर्यायी व्यवस्थेने पर्यावरणावर मोठा परिणाम होईल. आज एवढे पुरे पुढे डे व्हेरी गुड मानित.

ऑनलाईन औषधोपचार

Dr Shaikh A H - 98606 99906

आज सर्वांनी जाते आहे ऑनलाईन मा आजारपणात पण परवरणा औषधोपचार घ्या. रुग्णी जाण्याची तरतूद नाही. वेळ व पैसा वाचवा 100 ५. काळजीरहित इलाज, पुस्तक, पाठिंबे मिळावे. कल्याण गोष्टी कोणताही सांगाण्यास हाज वाटते अशा वेळेस फक्त फोवर सुद्धी तुम्हा आजार यांगू शकता व त्यावर आधुनिक पध्दतीने हमाख्या उपाय केता जाईल. पोस्टाने औषध पाठविल्या जातील. प्रसिद्ध आधुनिकार्थी डॉ. शंभू ए.प.य. 37 वर्षांचा अनुभव, 200 पेसा रुग्णकारक भाव. 2 आयांपेसा अर्थिक विविध शैक्षणिक समस्येस रूग्णांवर यशस्वी उपचार. आतापर्यंत ५ ऑनलाईन डॉक्टरच्या पदव्या देऊन विविध संस्थांनी त्यांना सन्मानित केले आहे. त्यांच्या या कार्याची नोंद लंडन बूक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्ड, औषधिक बूक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्ड, एशियन बूक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्ड, हुब-हुब-हुब एशिया रेकॉर्ड्स मध्ये विक्रमी नोंद झालेली आहे. सेक्स विषयक कोणताही प्रॉब्लम असेल फक्त एकादा फोन करा व मार्गदर्शन घ्या. व तुमचे प्रश्न सोडवा.

रम्य त्या आठवणी...

ज्योतिर्मय साहित्य

आमच्या लहानपणीचा साठ वर्षांपूर्वीचा काळ फारच वेगळा होता. आता फारसे कोणी कोणाकडे सुट्टी मध्ये राहायला जाणे दुरापास्तच आहे. पण आमच्या लहानपणी आठवते आमचे म्हणजे वडिल व तिघे भाऊ असे चौघेभाऊ एकाच गावात जामनेर. जिल्हा जळगांव येथे राहत होते. त्यांना चार बहिणी. उन्हाळ्याची सुट्टी आली की सर्वजण आमचे कडे म्हणजे मामाकडे येऊन आणि सुटीचा आनंद उपभोगणे अशी व्याख्या होती. सुट्टी लागली की आम्हीही वाट बघायची. आमच्या चारही आत्या त्यांची फॅमिली, मिस्टर, आत्ये भाऊ बहिणी सर्वजण एकत्र येत होते. तो आनंद काही वेगळाच होता. एक आत्या मुंबई हून, दुसरी चंद्रपुरहून, तिसरी

जळगाव तर चौथी अमळनेरहून येत होती. त्यानिमित्ताने सर्वांच्याच भेटी व्हायच्या. एकमेकांच्या सुखदुःखाच्या गोष्टी होत होत्या. आमच्या एका काकांकडे कडे संजी आणि मोसंबीचा मळा होता आणि आमच्याही शेतात आंब्याची चार-पाच झाडे होते त्यामुळे उन्हाळ्यात आंब्याची अढी लावली जायची आंब्याची अढी आणि म्हणजे आंबे पिकवण्याची पद्धत गवतामध्ये ते पिकायला घातले जातात म्हणजे एकूणच आंबे, संजी, मोसंबी खाण्याची चंगळ असायची. नदी काठावरच मळा असल्यामुळे सकाळी उदर मळ्यात जाणे तिथेच विहीर असल्याने इंजिन सुरू करून

भाऊ परिवार

बहिणी परिवार

मोठ्या हौदावर थंड पाण्याने आंघोळ करणे असा उपक्रम असायचा. त्यावेळेला इलेक्ट्रिक मोटर मशीन नव्हती किरांस्कर ऑईल इंजिन होते.

दुपारी जेवणानंतर मग पत्त्याचे डाव, गाण्याच्या भेंड्या, कॅरम, अशासारखे खेळ व्हायचे.

आठवणी...
दिलीप देशपांडे,
जामनेर, जि. जळगांव
मोबा. ८९९९५६६९९३७

त्यावेळेला टी.व्ही मोबाईल काही नव्हते. त्यामुळे गप्पा गोष्टी खूप व्हायच्या. संध्याकाळच्या वेळेला

नदीवर वाळूवर मस्त बसायचे गप्पागोष्टी करणे, वाळूचा खोपा करायचो. कारण त्यावेळेला आताच्या तुलनेत नद्यांचे पात्र खूपच स्वच्छ असायचे. विशेष म्हणजे नदीचे पाणी सुद्धा वाहते, स्वच्छ असायचे.

त्यावेळेला आतासारखे तयार

आईस्क्रीम मिळत नव्हते. त्यासाठी आईस्क्रीमचे पाँट भाड्याने मिळायचा. त्यात बर्फ मीठ मिश्रणात घालून तो पाँट मध्ये आटवलेले दुध साखर घालून बराच वेळ त्या बर्फात घुसवून घुसवून मग आईस्क्रीम तयार व्हायचे अशाप्रकारे आम्ही आईस्क्रीम खायचो.

महिनाभराचा काळ कसा निघून जायचा ते कळत नव्हते. आपापल्या गावी परतण्यापूर्वी अजून एक महत्त्वाचा कार्यक्रम असायचा तो म्हणजे ग्रुप फोटो. चारही बहिणी त्यांची फॅमिली आणि चौघे भाऊ त्यांची फॅमिली असे एकत्र फोटो काढले जायचे. मग त्या फोटोग्राफरला घरी बोलावण, फोटो सेशनची तयारी करणे, उभे राहण्याची एंडजस्टमेंट करणे हा सगळा गमतीशीर भाग होता.

त्यावेळेला रंगीत फोटो नव्हते. ब्लॅक अँड व्हाईट पण त्यातच खूप समाधान असायचं. अजूनही ते फोटो सांभाळून ठेवलेले आहे जुनी आठवण म्हणून. निघतांना बहिणींना घरच्या शेतातील तुर, मूग, ज्वारी, तीळ असा वानवळा दिला जायचा.

एकूणच उन्हाळ्याची सुट्टी म्हणजे आनंद उत्सव असायचा. आता काळानुसार सर्वच बदल झाले आहेत. त्यामुळे अशा प्रकारे आनंद मिळत नाही, काळा बरोबरच समिकरणेही बदलतात. जो तो सुट्यांमध्ये पर्यटन स्थळाला भेटी देत असतात. खूप वर्षे भेटी होत नसतात. त्यामुळे नात्यातला ओलावा कमी होतोय. दुरावा निर्माण होत आहे. तो मिळणारा आनंद फार वेगळा होता. विसरता येत नाही.

उन्नती सोशल फाउंडेशनकडून आंबेडकर जयंतीनिमित्त व्हीलचेअर आणि रोपांचे वाटप

ज्योतिर्मय साहित्य

पुणे - पिंपळे सौदागर येथील उन्नती सोशल फाउंडेशनच्या वतीने डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांची १३५ वी जयंती सामाजिक बांधिलकी जपत आगळ्या वेगळ्या पद्धतीने उत्साहात साजरी करण्यात आली. यानिमित्त पर्यावरण संवर्धनाचा संदेश देत १३५ रोपांचे वाटप करण्यात आले, तसेच आरोग्य सेवेच्या दृष्टीने सनराईज मेडिकल फाउंडेशनला चार व्हीलचेअर प्रदान करण्यात आल्या.

उन्नती सोशल फाउंडेशनने महापुरुषांच्या जयंती साजरी करण्यासाठी एक वेगळा आणि सकारात्मक पायंडा समाजात रुजवला आहे. पारंपरिक मिरवणुका, डीजे व कर्णकर्कश आवाज टाळून प्रतिमापूजन व समाजोपयोगी उपक्रमांच्या माध्यमातून जयंती साजरी करण्यावर फाउंडेशनचा भर असतो.

अशा या अनोख्या उपक्रमामागील संकल्पना विशद करताना उन्नती सोशल फाउंडेशनच्या अध्यक्षा तथा पिंपरी चिंचवड महानगरपालिकेच्या नगरसेविका डॉ. सौ. कुंदाताई संजय भिसे म्हणाल्या की, 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी दिलेले समतेचे, बंधुतेचे आणि

सामाजिक न्यायाचे विचार हे केवळ वाचनापुरते न ठेवता प्रत्यक्ष कृतीत उतरवणे आवश्यक आहे. जयंती साजरी करताना केवळ उत्सव न करता समाजाला काहीतरी सकारात्मक देण्याची भूमिका उन्नती सोशल फाउंडेशनने कायम ठेवली आहे. पर्यावरण संवर्धन आणि

आरोग्य सेवा या दोन्ही अत्यंत महत्त्वाच्या बाबी असून, या उपक्रमातून समाजात जागरूकता निर्माण करण्याचा आमचा प्रयत्न आहे.

कार्यक्रमादरम्यान उपस्थित नागरिकांनी या उपक्रमाला उत्स्फूर्त प्रतिसाद देत समाधान व्यक्त केले. याप्रसंगी झुंज फाउंडेशनचे अध्यक्ष राजू हिवरे, बुद्ध विहार मंडळाचे अध्यक्ष राजेंद्र जगताप, सामाजिक कार्यकर्ते दिलीप गायकवाड, सनराईज मेडिकल फाउंडेशनचे चेअरमन शंतनु कांबळे, आनंद हास्य क्लबचे अध्यक्ष दिगंबर राजगुरे, उन्नती फाउंडेशन सभासद, ऑल सिनियर सिटीझन असोसिएशन, लिनियर गार्डन जेष्ठ नागरिक संघ, आनंद हास्य क्लब, विटाई वाचनालय, यांच्यासह पिंपळे सौदागर, रहाटणी मधील विविध सामाजिक संस्थांचे प्रतिनिधी, ज्येष्ठ नागरिक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

संध्यामग्न भावनेच्या पलीकडले शब्दश्वास

ज्योतिर्मय साहित्य

हृदयाच्या पेशी पेशींच्या काळजाला पडलेल्या पिळातून घुसमटलेले श्वास मनाच्या पटलावर येतात, तेच डोळ्यातून पापण्यांच्या तुणाक्षार चमकतात. संध्यामग्न देहाच्या भावनेचे शब्दश्वास असेच असतात.

शब्दश्वास देहाचे बिलमून पापण्या घेती संध्यासमयी डोळ्यातून भावरुपाला येती

भावना या आपल्याच असतात. त्या दुसऱ्याच्या कधीही नसतात. आपली भावना आपली. म्हणून तिच्या पलीकडेही जे काही असते ते ही आपलेच विश्व, भावनेच्या पलीकडले.

संध्याकाळी दिशाहीन चालताना पावलं संवेदनहीन रस्ता मोजत चालत असतात. पावलांना फक्त पुढे जायचं असतं ते संध्यामग्न रस्त्यावर अंधारलेल्या भावनेच्या पलीकडे. कधी कधी मी असाच चालतो. कधी कधी नव्हे आज-काल. नेहमी. सतत.

दिशाहीन चालत असता क्षितिजाला स्पर्शून येतो पायांच्या भेगांनी मी रस्ता मोजत जातो शब्द अबोल झालेले

असताना सुद्धा ते स्वतःचे सजीवत्व जपत भावनेतून आलेले श्वास मंद अशा लयबद्ध रचनेतून स्वतःला व्यक्त करत असतात. हेच संध्यामग्न शब्दश्वास, त्यांनाच माझ्या जीवनाचे नाव आहे.

माझ्या पेशींच्या काळजाचा मान ठेवत माझे शब्द अर्थपूर्ण असून सुद्धा केवळ भावनेची प्रतिष्ठा जपण्याकरिता पापण्यांच्या आत स्वतःला सामावून घेतात. त्यावेळी त्यांना व्यक्त व्हायचं नसतं, संध्यामग्न रस्त्यावरून चालणाऱ्या पावलांची लय रचना मोडत. डोळे मात्र निस्वार्थीपणे शब्द श्वास मोजत आशाळभूतपणा विसरलेल्या माझ्यासारख्या मनाचे रक्षकत्व जपत फक्त पाहत असतात संध्यामग्न भावनेच्या पलीकडे.

हृदयाच्या सोबत माझ्या पेशींची प्रीत निराळी

शब्दांना शपथ कुमाची मी देतो संध्याकाळी माझ्या शब्दांमध्ये भावनेच्या चैतन्याचे प्रमाण अधिक असल्यामुळे ते जास्तच जीवंत संवेदना दर्शवतात. संध्यामग्न रस्त्याच्या कडेला स्थितप्रज्ञा सारखी उभी असलेली झाडे ही त्यांच्या स्तब्ध हृदयाच्या पानांच्या पेशींच्या केंद्रकाच्या हृदयातून मंद श्वास घेत असतात, अगदी माझ्यासारखाच.

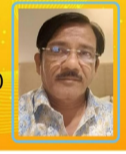
संध्याकाळची देहाची ओळखीच्या रस्त्यावरून चाललेली वाटचाल भावनेच्या पलीकडली असते. त्यावेळी देहाची सजीवता पूर्णपणे निखळलेली. मात्र आत शब्द श्वास घेत असतात. ते शब्दच प्राण असतात.

देहातल्या शब्दांनी आभाळ व्यापून घ्यावे

भावनेचे चैतन्य क्षितिज होऊन जावे देहाच्या आत असलेल्या माझ्या शब्दांची व्यापकता मात्र विश्वाइतकी विशाल असते. कारण शब्दांची भावना चैतन्य युक्त असते. आणि चैतन्याला मर्यादा नसतात. भावनेच्या पलीकडेच माझे विश्व ही व्यापकच.

आभाळ व्यापणारे माझे शब्द आणि विश्वाच्या कडांना स्पर्श करणाऱ्या भावना मात्र संध्यामग्न रस्त्याचा शांततेत आपल्या हृदयाच्या शब्दांना जपत माझ्याच देहात विलीन होतात. माझा देहच या वेळी भावनेचे व्यासपीठ बनलेला असतो. संध्यामग्न भावनेच्या पलीकडे असलेले माझे शब्दश्वास तिथेच स्वतःच्या भावनेच्या अभिव्यक्तिला न्याय देत असतात.

© बलराज संघई (एम.ए. अहिंसा शांति शोध) छत्रपती संभाजीनगर 9420015108

आंजळ

ज्योतिर्मय साहित्य
आंजळ, दोन हात जोडले की ती तयार होते. आंजळ हे भिक्षापत्र आहे आणि आंजळ हेच दानपात्र सुध्दा आहे. ते एक साधन आहे. भौतिक साधनांची उपलब्धी नसली की आपोआपच दोन हात पुढे होत असतात. ते घेण्यासाठी असो किंवा देण्यासाठी. एखाद्या झऱ्याचे, विहीरीचे पाणी पिण्यासाठी हाताची आंजळ करावी लागते.

दारी आलेल्या भिक्षुकाला आंजळभर जोडले किंवा अन्य धान्य देण्याची परंपराच आहे. संत तुकाराम महाराजांनी दत्त दिगंबराचे वर्णन केले आहे. *पाणीपात्र दिगंबरा। हस्त करा सारिखे।। आवश्यक देव मनी।। चिंतनीच सादर।। भिक्षा कामधेनु ऐशी। अवकाशी शयनी।। पांघरून दिशा।। कला वास अलक्षी।।* दिगंबर दत्तप्रभु यांना वेगळ्या पात्राची गरज नाही, भौतिक साधनांचा

माधव सुर्यवंशी माकणीकर मो. 95278 53953

त्याग करून निसर्गाशी एकरूप झालेल्या दत्त प्रभूंना दोन हाताची आंजळ हेच पात्र आहे.

एखाद्याला आंजळभर देणं ही उदारता आहे, निस्वार्थ भावना आहे. एखाद्यासमोर आंजळ पसरणे हे नम्रतेचे प्रतीक आहे, संतोषाचे प्रतीक आहे. आंजळ ही देवाकडे काहीतरी मागण्यासाठी कृतज्ञता व्यक्त करण्याचं प्रतीक आहे. जेव्हा ईश्वरासमोर आंजळ पसरली जाते तेव्हा मी पणा विसरून शरण गेल्याची भावना तयार होते. ती असते छोटीसी परंतु

त्यात खूप कांही सुख दुःख सामावलेले असतात. गदीमाचे एक गीत आहे *पोटापुरता पसा पाहिजे नको पिकाया पोळी, देणाऱ्याचे हात हजारो दुबळी माझी झोळी.* विशेष म्हणजे इथे कांही साठवता येत नाही, गरजेपुरतंच घेता येतं. ही घेण्याची नम्रता आणि देण्याची उदारता आहे. तीच आंजळ देवाला फुले वाहण्याचं साधन आहे. तेच दोन हात जोडून ईश्वरासमोर उभे राहिले की ईश्वराशी एकरूप होण्याचे साधन आहे.

रंगतदार किस्स्यांनी रंगला "गीत कितने गा चुकी है"

ज्योतिर्मय साहित्य

छत्रपती संभाजीनगर - किशोर कुमार आणि आशा भोसले यांनी एकत्रितपणे गायलेले ये राते ये मौसम, नदी का किनारा गीताला सुरुवात होते. वातावरणातली शांतता आणि आशाजींचे घुमणारे स्वर, दर्दी रसिकांच्या ओलावलेल्या डोळ्यांच्या कडा. ज्येष्ठ गायिका आशा भोसले यांच्या गाजलेल्या गीतांचा सुले प्रवास उलगडणारा गीत कितने गा चुकी है हा विशेष कार्यक्रम बुधवारी, १५ एप्रिल रोजी सिडको एन-३, भागातील मृदांग कलादालनात रंगला. हिंदी च मराठी ध्वनिमुद्रित गीतांमधून सादर करण्यात आलेल्या या श्राव्य-श्रद्धास्वरांजलीला रसिकांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद लाभला. ओक यांनी यावेळी कथन केलेल्या रंगतदार किस्स्यांनी कार्यक्रम चांगलाच रंगला.

आकाशवाणी केंद्राचे निवृत्त संगीत विभागप्रमुख आणि प्रसिद्ध गायक विश्वनाथ ओक यांनी आशा भोसले यांच्या कारकिर्दीतील विविध टप्प्यांतील निवडक गाणी ऐकवत प्रेक्षकांना एक सुले सफर घडवली. प्रत्येक गाण्याची कॅसेट सुरू करण्यापूर्वी ते त्या गाण्याशी संबंधित काही आठवणी, टिपणे खुलवून, फुलवून सांगत होते. त्यांच्यासोबत मधुरा ओक आणि पल्लवी कुलकर्णी यांनीही आशा भोसले यांनी गायिलेल्या गीतांचा प्रवास उलगडला. या ध्वनिमुद्रित गीतांमध्ये रंग दे मुझे रंग दे, टॅक्सी ड्रायव्हर मधील ये रंगीन मेहफिल, हेलन व आशाबाईंचे वह कोन थी शौख नजर की बिजलिया या गीतांनी सुरुवात झाली. यावेळी शहरातील संगीत रसिक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

नवसंजीवनी सार्वजनिक वाचनालयाच्या वतीने डॉ.बाबासाहेबांना अभिवादन

ज्योतिर्मय साहित्य

कुरखेडा - दरवर्षी प्रमाणे या वर्षी सुद्धा नवसंजीवनी सार्वजनिक वाचनालय देऊळगाव येथे विश्वरत्न बोधिसत्व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जयंतीनिमित्त नवसंजीवनी सार्वजनिक वाचनालयाचे अध्यक्ष संतोष ठलाल यांनी बाबासाहेबांच्या प्रतिमेसमोर दीपप्रज्वलन करून अभिवादन केले. तसेच साहित्यिक, सामाजिक कार्यकर्त्या संगीता ठलाल यांनी सुद्धा बाबासाहेबांच्या प्रतिमेला माल्यार्पण करून, बाबासाहेबांच्या जीवनावर दोन शब्द बोलून अभिवादन

केले. त्या शुभ प्रसंगी वाचनालयाच्या सदस्य निर्मला ठलाल, सत्यभामा ठलाल, अनिता पटणे,छगण ठलाल,

नंदिनी पटणे, संतोष ठलाल, संगीता ठलाल प्रामुख्याने उपस्थित होते. उपस्थित असलेल्या सर्व मान्यवरांनी

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या प्रतिमेसमोर पुष्प अर्पण करून अभिवादन केले

भारताची अणुऊर्जा क्रांती

ज्योतिर्मय साहित्य

(मागील अंकावरून)
दुसरा महत्त्वाचा फायदा म्हणजे थोरियमचा उपयोग. भारताकडे जगातील सर्वात मोठ्या थोरियम साठ्यांपैकी एक साठा आहे. या प्रकल्पामुळे भविष्यात थोरियमचा प्रभावी वापर करून ऊर्जा निर्मिती करता येईल. थोरियम-आधारित अणुऊर्जा अधिक सुरक्षित आणि दीर्घकालीन टिकाऊ मानली जाते. त्यामुळे भारत ऊर्जा क्षेत्रात जागतिक पातळीवर एक शक्तिशाली देश बनू शकतो. तिसरा फायदा म्हणजे पर्यावरण संरक्षण. अणुऊर्जा निर्मितीमध्ये कार्बन डायऑक्साइडचे उत्सर्जन अत्यंत कमी प्रमाणात होते. त्यामुळे जागतिक तापमानवाढ आणि हवामान बदलाच्या समस्यावर नियंत्रण मिळवण्यास मदत होईल. भारताने पॅरिस करारानुसार कार्बन उत्सर्जन कमी करण्याचे उद्दिष्ट ठेवले आहे, आणि या अणुऊर्जा प्रकल्पामुळे ते साध्य करण्यास मदत होईल. चौथा फायदा म्हणजे तंत्रज्ञान आणि संशोधन क्षेत्रातील प्रगती. या प्रकल्पामुळे भारतीय वैज्ञानिक आणि अभियंते यांना अत्याधुनिक तंत्रज्ञानावर काम करण्याची संधी मिळाली आहे. यामुळे भविष्यात आणखी प्रगत संशोधन आणि नवकल्पना घडण्याची शक्यता वाढेल. तसेच, भारत इतर देशांना अणुऊर्जा तंत्रज्ञान निर्यात करण्यासही सक्षम होऊ शकतो. पाचवा आणि अत्यंत महत्त्वाचा फायदा म्हणजे आर्थिक विकास. स्वस्त आणि स्थिर वीज उपलब्ध झाल्यास उद्योगधंदे वाढतील, रोजगारनिर्मिती

होईल आणि देशाची अर्थव्यवस्था अधिक मजबूत होईल. ग्रामीण भागातही वीज पोहोचवणे सोपे होईल, ज्यामुळे सर्वांगीण विकास साधता येईल.

एकूणच, कल्पक यथील जलद प्रजनन अणुभट्टीचे यश हे भारताच्या अणुऊर्जा क्षेत्रातील एक मैलाचा दगड उरले आहे. हे केवळ तांत्रिक प्रगतीचे प्रतीक नसून, देशाच्या ऊर्जा स्वावलंबनाच्या दिशेने उचललेले दूरदर्शी आणि धोरणात्मक पाऊल आहे. भविष्यात ऊर्जा सुरक्षा बळकट करणे, पर्यावरणाचे संरक्षण साधणे आणि शाश्वत आर्थिक विकासाला चालना देणे या सर्व बाबींमध्ये या यशाचा मोलाचा वाटा असणार आहे. याचबरोबर, हे यश भारताच्या वैज्ञानिक कौशल्याची, संशोधन क्षमतेची आणि अभियांत्रिकी प्रवीण्याची प्रभावी साक्ष देणारे असून, जागतिक पातळीवर भारताची प्रतिष्ठा अधिक उंचावणारे आणि प्रेरणादायी ठरणारे आहे.

डा. कौशिक म. हरले
गुरु महाराज प्रतिष्ठान अँड टेक्नोलॉजी, पुणे
मो.क्र. ९८०१०९९९९९